

Loesje

Marjan Beijering

Begeestering en daadkracht

Waar gaat het Loesje om? Het leven op de wereld beter en mooier maken. Voor Loesje is dat geen luchtkasteel of een activiteit die het beste over kunt laten aan de bazen, deskundigen en/of begeleiders. Je idealen verwezenlijken doe je door er dagelijks een kasteel van te metselen. Laat van je horen, grijp in, doe mee.

Loesje is opgericht in 1983. Zes mensen uit links-maatschappelijke bewegingen (kraak, anti-kern-energie) besloten hun betrokkenheid met de wereld op een andere manier te uiten. Er werden plannen gesmeed rond de keukentafel en de eerste posters waren al snel een feit. De naam werd tamelijk willekeurig gekozen: het is een leuke meisjesnaam die niks betekent. Na de verkiezingen van 1986 kreeg Loesje landelijke bekendheid. De oorspronkelijke initiatiefnemers zijn niet meer bij Loesje betrokken, al komen ze nog wel eens om de hoek kijken.

Loesje-afdelingen zijn er in onder meer Groningen, Leiden en Leeuwarden. Of de afdelingen actief zijn, hangt af van of er op dat moment mensen actief zijn. In totaal hebben ongeveer 20 plaatsen in Nederland een Loesje afdeling.

In het voorjaar van 1989, na de val van de muur, is een aantal Loesje-medewerkers naar Berlijn gegaan om daar contact te zoeken met verwante groepen. Dat lukte, en een jaar later werd contact

gezocht met de burgerbeweging in Praag. Inmiddels heeft Loesje contacten in verschillende Europese landen: Slovenië, Zweden, Finland en Duitsland. In Denemarken probeert iemand een groep op te zetten. En inmiddels is Loesje ook in Amerika actief: "Een Amerikaanse meldde zich met het idee", vertelt medewerker Marc. "We hebben haar in contact gebracht met een Nederlander die in de VS woont en met dezelfde plannen rondliep."

Loesje communiceert

Wat wil Loesje?

Loesje is geen pressiegroep maar heeft wel een mening over de wereld en de maatschappij. Loesje probeert invloed te krijgen door posters te maken. "Anderen maken een krant, richten een verliesgevend tv-station op of starten een vakbond. Loesje kiest voor het affiche als medium. Eenvoudig, direct, op straat en onder de mensen. Het recht op de vrijheid van meningsuiting is er niet voor niks. Goed, doen wij er nog het recht op meningsvorming en meningsverandering bij." Loesje lanceert progressieve ideeën, al zullen veel affiches ook niet meer dan een glimlach bij de lezer teweeg brengen. Het maken van affiches is op zichzelf een doel: "Brainstormen, rondschrijven, verbeelding en fantasie. Affiches maken is niet alleen leuk en creatief, je wordt er ook een stuk slimmer en gehaarder van. Wie regelmatig zelf teksten maakt is niet meer voor drie gaten te vangen."

Loesje heeft absoluut geen winsttoegmerk. Marc: "Ons doel is posters op straat te krijgen. We zijn wel zelfvoorzienend, we verdienen ons eigen geld en zijn niet afhankelijk van subsidiegevers."

Wie is Loesje?

Loesje heeft ongeveer 1000 leden, waarvan er ongeveer 100 actief zijn. Op het kantoor in Arnhem werken 11 mensen: vaste krachten, stagiaires, mensen uit werkervaringsprojecten en vrijwilligers. De gemiddelde leeftijd van leden en medewerkers ligt tussen de 18 en 27 jaar. "Maar er werken ook een meisje van 12 en een man van 53 mee." Het aantal mannen en vrouwen ligt ongeveer gelijk. Het opleidingsniveau hoeft niet altijd hoog te zijn, alhoewel de meeste scholieren toch wel op het Havo of het Vwo zitten. "Die groep heeft een andere instelling, ze zijn gedrevenner," zegt Marc. De meeste medewerkers zijn 'behoorlijk links', alhoewel Loesje niet per se politieke teksten maakt. "Het is een goede manier om je te uiten en iets te doen met de wereld om je heen. Het werkt omdat het posters zijn met een meisjesnaam eronder en niet van een politieke actiegroep."

Wat doet Loesje?

Actieve leden verzinnen samen met andere leden teksten, zorgen voor goeie ideeën en verspreiden posters. Posterabonnees betalen € 25,- per jaar,

zij ontvangen maandelijks de serie teksten met het ledenbulletin. Maandelijks verschijnt het Loesje bulletin, met nieuwe plannen, weetjes en nieuws van de straat.

Eens per maand is er een Redax-weekend en zijn alle leden welkom in Arnhem. "Dat is een goede manier om mensen betrokken en gemotiveerd te houden. De kennismaking met anderen is heel stimulerend." Overigens doet Loesje weinig om nieuwe leden te werven; de meeste mensen melden zichzelf aan.

Loesje geeft ook workshops aan organisaties zoals bedrijven, buurthuizen en scholen. De deelnemers aan de workshop maken kennis met een andere manier van schrijven en leren op een andere manier tegen onderwerpen aan te kijken. Het groepsgevoel wordt sterker doordat teksten niet individueel maar met elkaar ontstaan, onderwerpen die tot dan toe nog weinig inhoud hadden, komen tot leven en de twee uur schrijven staan garant voor een hoop lol. De workshops worden om twee redenen gegeven: "Voor Loesje zijn de workshops een bron van inkomsten. Bovendien vinden de medewerkers het inspirerend om op deze manier samen te werken", zegt Marc: "Van sommige onderwerpen weet ik niet veel, maar door er samen over te schrijven spijk ik mijn kennis aardig bij. Zij hebben de inhoudelijke kennis, wij de kennis over hoe je teksten maakt. Dat is heel vruchtbaar."

Wie luistert naar Loesje?

Loesje creëert haar eigen draagvlak. Op de website staat: "Je kunt niet zeggen dat Loesje een bepaald onderwerp op de agenda heeft gekregen of dat Loesje de mening van mensen veranderd heeft. Wel oogst Loesje erg veel goede wil op straat." "Politici reageren wisselend op Loesje: de ene keer enthousiast en de andere keer negatief. Maar de indruk bestaat dat alle fracties maandelijks kijken of er posters over hen gemaakt zijn."

Hoe werkt Loesje?

Loesje heeft over veel politieke onderwerpen een mening, maar denkt dat het beter is om over veel onderwerpen iets te zeggen, dan over één onderwerp veel. De keuze om posters te het schrijven is een bewuste, het is een goede manier om aandacht te vragen voor bepaalde thema's. Actualiteit is belangrijk. Loesje heeft een eindredactie die verantwoordelijk is voor de maandelijks serie teksten. Elke eerste weekend van de maand komen leden uit het hele land bij elkaar om mee te schrijven en te denken. "Veel mensen sturen ook teksten in via ons e-mail-adres en de postbus. Bij het begin van de eindredactie ligt er elke maand een

lijst met honderdvijftig tot tweehonderd teksten waaruit gekozen kan worden. De sfeer bij Loesje is over het algemeen goed: er moet wel eens wat uitgeknopt worden (niet met vuisten, maar met woorden), maar daar komen we altijd wel uit.

Officieel is plakken in Nederland nog op veel plaatsen verboden. Maar in de praktijk kijken veel politieagenten de andere kant op wanneer ze je aan het werk zien. Ook is in een aantal gemeenten het verbod op plakken buiten werking gesteld omdat er niet voldoende plakplaatsen beschikbaar zijn voor ideële plakkers. Mochten er toch moeilijkheden zijn dan zorgt Loesje voor een advocaat bij een eventueel proces. We knokken alle gevallen tot de Hoge Raad uit omdat we op die manier helderheid willen scheppen hoe het gesteld is met de vrijheid van meningsuiting voor ideële plakkers.

Loesje heeft ook politieke ambities gehad. In 1986 deed een partij onder de naam "Loesje" mee aan de verkiezingen. Dat was meer een publiciteitsstunt dan een serieuze poging om de macht te grijpen, maar Loesje kreeg toch nog 12.399 stemmen. Niet genoeg voor een zetel. In 1998 is er door een groepje mensen dat betrokken was bij Loesje opnieuw een politieke partij opgericht: Jij&Idealisten. Die partij bestaat nog steeds en is te vinden onder www.idealisten.nl.

Loesje heeft ook een eigen website, een belangrijk medium volgens Marc: "We hebben maandelijks 80.000 hits. We krijgen veel reacties en tekstvoorstellen per e-mail. Mensen schrijven nu eenmaal gemakkelijker een e-mail dan een brief." Loesje was een experiment begonnen met een SMS-abonnement, maar daar blijkt weinig animo voor te zijn.

Hoe is Loesje georganiseerd?

De vereniging Loesje is de club waar mensen lid van kunnen worden en die posters verspreidt. De stichting vrienden van Loesje is er ter controle van de vereniging. Zij ziet eens per half jaar de begroting in, regelt de huur van het pand, geeft de boekjes uit en zo meer. Voor die constructie is gekozen omdat de leden zo geen financiële risico's lopen. De vereniging kan zo doen wat ze wil en de stichting is verantwoordelijk voor de financiën. Loesje heeft een secretariaat in Arnhem waar een

Loesje signaleert

aantal vrijwilligers en vaste krachten verantwoordelijk is voor de coördinatie, administratie en ondersteuning. Wie aan Loesje denkt, moet zich geen strak georganiseerde vereniging voorstellen, waarvan de leden op basis van formele afspraken precies op tijd bij elkaar komen onder leiding van een bureaucratisch bestuur. Loesje is in de praktijk hetgeen ze uitdraagt in haar affiches. Een vereniging die draait op enthousiasme en motivatie, op ideeën en initiatief. Mensen die actief zijn bij Loesje zijn dat vanuit zichzelf en niet op basis van democratisch genomen besluiten. Je hebt er zin in of niet. "Begeestering en daadkracht, daar gaat het om."

Waar doet Loesje het allemaal van?

Loesje wil graag onafhankelijk zijn van subsidies en grote geldschieters. Uit de inkomsten van boeken, scheurkalenders en andere producten betaalt de organisatie alle activiteiten. Plannen zijn er genoeg, financiële middelen ervoor minder. Verder krijgt de vereniging een flink inkomen uit de Loesje-merchandising (kaarten, T-shirts e.d.). De rest van de inkomsten komt van de 750 betalende leden en de donateurs. Daarmee zijn de kosten, naar schatting jaarlijks 150.000,- gedekt. Zo nu en dan wordt er een projectsubsidie aangevraagd.

Omdat de organisatie onafhankelijk wil blijven vraagt ze principieel geen structurele subsidies aan.

De toekomst van Loesje

Loesje wil een internationale organisatie worden: "We proberen echt groter te worden in de wereld." De organisatie heeft met steun van de EVS (European Voluntary Service, een programma van de EU, zie: www.evs-info.com) een internationaal bureau opgezet dat door twee mensen bezet wordt. Marc zou Loesje graag in China willen introduceren: "Een goed land om posters te verspreiden en lekker ver weg."

Informatie

Postbus 1045
6801 BA Arnhem
Tel. (026) 443 77 24
Fax (026) 443 94 22
E-mail naar loesje@loesje.nl
Website www.loesje.nl

Donaties zijn welkom op giro 1280296 van de Stichting Vrienden van Loesje, Postbus 1045, 6801 BA Arnhem.